Imprimerie du Kénédougou, Mission Catholique Sikasso
BP. 74 Sikasso, Mali
tel: 00223 76223385 –0022369572749

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ

Ceci est un conte

Contes en langue « samogho » jɔ

Niveau 3

Tɛlaaŋ kiri kilamaŋ ki

1. Bɛɛ 1
2. Yɛrinŋ bi ki 3
3. Deŋ fa biŋ ni 6
4. Kwulu fa sufaniŋ 8
5. Kwulu fa ɲaannaanŋ ni 10
6. Kwuu jɔnpɔnitiŋ 12
7. Juubi 15
8. Daŋ kilabali fuuli 18
9. Kwuu fa fɔnŋ 20

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ

Ceci est un conte

Un livre de contes en langue « samogho » jɔ

Fournis par Bamoussa Ouattara,

transcrits par Mama Djilla

JƆKAYIJƐ / SIL-Mali

SIL Mali

« Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ » en langue « samogho » jɔ est produit par l'équipe jɔ à Koura. Les contes et fables ont été fournis par Bamoussa Ouattara, ressortisant de ce même village. L'orthographe utilisée est celle revisée de 2020 et est en accord avec l'alphabet national du Mali et l'alphabet agrée par la Commission Nationale des Langues Burkinabè.

2ème édition, orthographe révisée 2020

1èreimpression, septembre 2021

50 exemplaires

© JƆKAYIJƐ / SIL Mali
Site web: www.jobira.org
B.P. 2232 Bamako, République du Mali

Tous droits de traduction, de reproduction et d'adaptation sont réservés pour tous pays.
Toutes les contestations relatives à l'application des dispositions de la présente ordonnance, fixant le régime de la propriété littéraire et artistique (No 77-46 CMLN, du 12 juillet 1977) seront portées devant les tribunaux civils, sans préjudice du droit pour la partie lésée de se pourvoir devant la juridiction répressive dans les termes du droit commun.

cɛfan, ŋì i bili fɔnŋ cɛfan, fɔnŋ i ta bili tunpa jirinŋ na. Kwuu so fɔnŋ kila-i kì.

Kabi niŋ shikaŋ, kwuu so leŋ fyɛka ra kili kì. Niŋ ki ncin-i kwuu fa fɔnŋ i fu-a kì.

9 Kwuu fa fɔnŋ

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ.

Kwuu fa fɔnŋ, yìrì wuru wɔshurutiŋ ni i. Kwuu i so-ri leŋ fyɛka ra, fɔnŋ dumiŋ so-a niŋ na kì. Niŋ ɲaannajuubi ki i ji fɔnŋ tɛ.

Jibi bɛɛ, fɔnŋ i ta fa kwuu wu awɔ leŋ fyɛ-a. Fɔnŋ tu kwuu tɛ, tu : « A miŋ ji wuru-ra n'tu, míŋ i ǹ'bɛɛ bo miŋ tɔnŋ ki sun, miŋ leŋ fyɛ wulu ki wuru-ra ta-ri gbiila. » Kwuu tu ǹ'bɛɛ ra so bo-i afinŋ tɔnŋ ki sun dɔɔkunŋ? Fɔnŋ tu afinŋ a so ǹ'bɛɛ ragbɛri bo-i ǹ'sun. Kwuu fani i a tɔnŋ po fɔnŋ tɛ. Fɔnŋ i kwuu tɔnŋ gbɛri, fɔ ŋì i na ǹ'bo kwuu tɔɔnta ra. Kwuu tu a ra leŋ fyɛ, ŋì i po wo wo wo, wo wo. Kwuu so leŋ fyɛ-i kì. Kwuu tɔnŋ i kwulu fɔnŋ cɛfan. Kwuu tu fɔnŋ a tɔnŋ ki myɛ a ɲaan ki tɛ nmaŋ, tu a niŋ ji-i kì, tu afinŋ a fɔnŋ taa. Fɔnŋ i bili ta cii yali, ŋì i ta jishi ceeli. A fɔnŋ kwuu tɔnŋ ki bu mani wɔ̀ ru, a ŋì ǹ'bi tu a ra jishi ki de ǹ'nu, ŋì i gbɛri-ra, fɔnŋ i ǹ'ma niŋ ɲaan ki tɛ, fɔ fɔnŋ i ta yɛli, kwuu tɔnŋ ki so myɛ-i kì. Fɔnŋ ciiru kwulukɔni i bili jɔrɔkɔ, kwuu i bili fɔnŋ

1 Bɛɛ

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ.

Weŋ bɛɛ fa awɔ mari. Bɛɛ bo wuru kí sun. Cɔn i ji wuru weŋ ki gbɛ. A si ki sari-ri, wú wuru cɔn ki bɛɛ shi-a, nwɔ̀ a koŋ tenŋ pyii, wú i ǹ'wɔri mari ki tɛ, wú i tiri jaŋ ki ru. A mari ki cɔn ki boturu, nmari i na-a ǹ'wu wú cɛfan. A nmari na ǹ'wulu bi wú tɛ, weŋ ki i ta-a so shii ki fɛ, wú i sɔɔ. Mari ki i cɔn ki shi sɔɔ-ra wú fɛ. A cɔn ki sɔɔ wú fɛ, wú i ǹ'bi-a tu nmari ncusun, a i ǹ'shɛɛli, tu ŋì a ji shɔ woo. Niŋ ɲaan ki tɛ, a wú cɔn wɔ̀ shi, wú i niŋ nuyali-la, tu niŋ shɔ kì, wú i niŋ kee-ra. Wú i cɔn ki bataa ruyali kee-ra niŋ ɲaan ki tɛ, tu yìrì shɔ kì. A mari ki bɛɛkɔni ki tiri kulu waarinŋ wɔ̀ ru, weŋ ki yɔ kila-a, wú i ta cɔn ki bataa shi, wú i na sɔɔ, wú i ǹ'nu. Ninkunŋ faratata, wú i mìŋ bi tenŋ ki ma-ni. Wúfinŋ i gbɛ-ri, mari ki i kɔnkɔ-ri jibi woo jibi.

Jibi bɛɛ, mari cɛɛnni bɛɛ i na nmari ranɔri tu: « Ń'danmari, nfɛnŋ ma-a miŋ wu? Miŋ i kɔnkɔ

tiri-ri kɔɔn. Miŋ nufinŋ kila-a kì wa? » Nmari tu: « Cɔn bantenŋ yɔ yibɛɛ gbɛ. A míŋ ja ji cɔn ki boturu, ŋí i tiri ǹ'wu ń'wɔ shuru ki cɛfan, wú yɔ ta-a ǹ'bataa ruyali kee, tu yìrì shɔ kì, tu yìrì ra so nu-i kì. Míŋ bɛɛkɔni ki i na-a kulu jibi woo jibi. » Mari cɛɛnni ki tu nmari tɛ : « A miŋ ta siri wɔ ki wu, a wú ja ta ǹ'ma mìŋ ɲaan tenŋ ki tɛ, ŋi i jɔrɔkɔ, ŋi i ta yìrì rakɔli, ŋi i yìrì nu. »

Si ki sari-i, mari ki i niŋ shikaŋ cɔn ki maan, nmari ta-i so. Weŋ ki i ǹ'ma mìŋ ɲaan tenŋ ki tɛ. Mari ki i jɔrɔkɔ, tu a ra ta yìrì rakɔli, a i na yìrì nu. Weŋ ki i bili jɔrɔkɔ, wú i ta yìrì bataa rakɔli san nmari jɛŋ, wú i na yìrì bo. Kí i niŋ shikaŋ wɔ ki nu arìmaŋ fan. Kabi niŋ shikaŋ, weŋ ki niŋ bishi ma awɔ mari ki wu kili kì.
Jaa bɛɛ narinbi tɔ-a kì!

kí i ta pɛli ki ra. Kí i ta fa konaŋ ki wu nmaŋ. Pɛlitiŋ ki i finŋ kiri yɛɛratɛri-ri. Ntiŋ i finŋ kiri yɛɛratɛri-ra mìŋ ɲaan wɔ̀ tɛ, ntiŋ i yìrì yɛɛratɛri-ra mìŋ ɲaan ki tɛ. Kwuu kiri fa naan kiri, fa saa kiri, ɲaŋ kiri yɛri wulu bi-a ki sa!
A nwɔ̀tiŋ a kpaan, nintiŋ i awɔ wulubi-a awɔ finŋ sun, ntiŋ i ǹ'wɔri, kí i niŋ kilɛn. Ninkunŋ faratata, fɔ ŋì i ta so ka jimari fuuli ka sun. Niŋ i fa pwaŋ ki, niŋ na-i awɔ naan ki wu, niŋ i awɔ naan ki wɔri, kí i niŋ yɛɛratɛri. Naamari ki kɔniŋ i sɛrɛsɛri tiri-ra awɔ daŋ ki wu a gbɛɛra. Ǹ'so-i níŋ sun, níŋ i daŋ ki ye kí gbɛɛra, níŋ i a bo yaalinpo sun, kí tu ǹ'ma ji? Níŋ tu afinŋ ǹ'bi-ri tu afinŋ na daŋ kila, tu afinŋ a na ǹ'wɔri pɛli ki tɛ. Koŋ fɔn i ta tu níŋ shɛɛli-la. Pɛlitiŋ ki ǹ'ja-i, níŋ i daŋ ki gbɛnaŋ fuuli ratɛri, kí i nini cunŋ ki bo pɛli ki sun. Kí tu níŋ tɛ : « Miŋ nwɔ̀ ma-i kaa, koŋ ǹ'ma-a kì. Miŋ yɔ finŋ ki cɛfan, a miŋ ǹ'bi tu miŋ a na ninki wɔri, ŋi i tu nfɛnŋ wu gbɛ? »
Ninki koŋ gbɛnankɛsɛɛraaŋ ki fa gbɛnankuma ki bwunu san-i gbɛnaŋ pyɛ kiri fɛ kaa.

8 Daŋ kilabali fuuli

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ.

Jimari fuuli, kí fɔn cɛn wɔri wuru arɔɔ shuru ri tɛ kɔ. Kí cɛn kiri i ta so jiri jɔnpɔni ni sun, kí tɔri daŋ kila kì. Niŋ shikaŋ, kí koŋ fuuli ki fɔn i na, arì na-a po kulu. Kí na-i po kulu ki ra, jibi bɛɛ, kí koŋ fuuli ki i na tu bari ki ra, kí tɔnŋ i ta so arɔɔ daŋ bi ki sun. Naamari ki tu a pwaŋ ki tɛ, tu : « Yi ta yi tɔnŋ ye pɛli la. » Kí i po ɲandanbulu sun, ǹ'sisarifuluntɔnŋ, kí i ta arì tɔnŋ ye pɛli bɛɛ ra arɔɔ kili ki ra nmaŋ. Naamari ki tu pɛli ki tɛ : « A miŋ so míŋ ka-i daŋ na, míŋ a na daŋ ki wɔri miŋ tɛ. » Pwaŋ ki tu : « A miŋ so míŋ ka-i daŋ na, míŋ a na naan wɔri miŋ tɛ. » Pɛlitiŋ ki tu kí tɛ : « Ábɛɛ wulu wɔ̀ri bi-i kaa, yìrì so-i ábɛɛ ciiru wa? » Kí tu : « Yìrì so-i yibɛɛ ciiru dɛ! Daŋ bi ki yibɛɛ yɛli-i gbɛ wɔ̀ sun, yibɛɛ yɔ ǹ'tɔ-a nmaŋ. » Kí i arì pwulu. Kí tiri shikaŋ so-i, kí i saa rafɛ, kí i tiri. Kirinŋ fani i ta bili kí sun, kí i daŋ ni kila, danshuru ri. Kí fɔn ciiru i di.

Jibi bɛɛ, kí i cinŋ bo arìmaŋ tɛ, tu arì ta arɔɔ tɔnyefinŋ kiri wɔri. Kí i na sa! Kí i na san. Si ki sari-i,

2 Yɛrinŋ bi ki

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ.

Weŋ bɛɛ, wúwɔ yɛrinŋ bi juu wuru haali. Wú wuru a maanni de-a. A wú juta wɔ̀ maŋ tɔ, wú i ta-a niŋ saa, wú i niŋ yɛrinŋ kiri bataa pa. Wú tu-i niŋ na faratata, jibi bɛɛ, wú i na ta juta bɛɛ maŋ tɔ. Wú i ta bo niŋ juta ki sun, wú i ǹ'saa, wú i ǹ'saa, wú i ju ki saa kɔ. Wú yɛrinŋ teennaanŋ kila ǹ'nu kì, fɔ yɛrinŋ daŋ kusukulu tenŋ. ŋuniŋ i ǹ'na kì, jiŋ i ǹ'na kì. Wú i yɛrinŋ ki shi, wú i ǹ'shɛɛli faratata, wú i ǹ'bo a kɛlinŋ na, wú i pɛri ki rufɛ sɛbɛ. Wú finŋ tɔri ja kì. Wú po-i, wú tu a ra tiri, a i yɛrinŋ ki tu nmaŋ. Yɛrinŋ ki tu, wú na a shi, tu wúfinŋ ju ki saa san afinŋ sun ɲaan wɔ̀ tɛ, tu wúfinŋ a ta afinŋ taa mìŋ ɲaan ki tɛ. Tu a wúfinŋ yɛri afinŋ taa woo, tu wú a taa ki woo, tu wú a beeni. A wúfinŋ ja ji afinŋ kankanŋ ki taa, kankanŋ yaa ra wúfinŋ kilɛn. A wúfinŋ ja ji afinŋ ŋuniŋ ki taa, ŋuniŋ yaa ra wúfinŋ kilɛn. Weŋ ki gbɛɛratɛɛkɔni i na yɛrinŋ ki wu kulu.

Wú tu a *ra* ta tuu rakili a ɲiŋ ki wɔ kɛli ki *ru*, wú ɲiŋ ki i wú kalikali ǹ’wu. Wú ǹ’ja kì, wú i ta tuu ki rakili taanna. Wú i awɔ yɛrinŋ ki rutɛritɛri, wú i ǹ’kani. Ǹ’maan mani wɔ̀ *ru*, wú i ǹ’taa. Wú ǹ’taa kɔ-i, jumwunu i kwulu wú *ra*. Wú i ta de a ɲiŋ ki wɔ kɛli ki *ru*, wú i nmari wɔ jɛ *ru* ju ki bataa mwunu. Niŋ i wú pyii kì, wú i ta suta *ru* ju ki bataa mwunu. Wú i kila, wú i tunpa sɔɔ jirinŋ sinaŋ bɛɛ *ru*.
Kabi niŋ ma-i, ju bi ki i furu mani ki bataa *ru*. Koŋ fɔn i ju ki ceeli-li. Niŋ shikaŋ, deŋ fa kwulu i po, tu arì ta arì maanni sunu su ki fan. Yìrì i ta arì maanni su ki fan faratata. Yìrì i ba, yìrì i ta po bo weŋ ki sɔɔmaŋ ki sun. Deŋ i ju ja tɔli-la.
Deŋ tu kwulu tɛ : « Ń’wɔ wɔshuru, na sini kaŋ, ju i tɔli-la kaŋ » Kwulu i na. Yìrì i arɔɔ fɔrɔnkɔ kiri sɔɔ ǹ’fɛ. Fɔrɔnkɔ kiri i faa. Yìrì i arì pwulu. Deŋ tu a ǹ’so siri, yi i na kaŋ sɛbɛ. Yìrì ta-i niŋ na, kwulu i ta awɔ ju ki *ru*pwulu, ŋì i a pwulu, tu a *ra* na deŋ cini kwun. Kwulu ta-i so, ŋì i awɔ fɔrɔnkɔ ki sɔɔ, kwunŋ ciiru fili kì. Kwulu i kɔrɔtɔ ju ki *ra*, ŋì i

nmaŋ kì. Míŋ fani ǹ’ja kì, míŋ i ka nɔɔ nbaa ju ka rafɛ kaa, ŋí i ń’mwunu, ŋí i siriju shi ǹ’bɛɛ *ra*, ŋí i ń’siri, ŋí i kila, ŋí i ǹ’bɛɛ shi bo bɔlinŋ ki *ru*, niŋ ki i kaa. » Weŋ ki i a ŋuniŋ nuti, jaa, wúfinŋ ɲiŋ ki ka baara ka ma-i. Weŋ na-i so a ɲiŋ ki sun mani wɔ̀ *ru*, wú ɲiŋ i bili de kɛli lu, nmari i ta ju shi na wú tɛ. Weŋ a ŋununafifa. Tu kí ta ka ju ka bo nmaŋ, tu kí i ta nɔɔ ju ki bɛɛ shi na a tɛ. Nmari tu niŋ i ji nfɛnŋ ma wɔ? Wú tu « Aa ! Ábɛɛ ju wɔ̀ bishi shi wɔri-i jɛ saa fwuudetɔnŋ ki tɛ dɛ, míŋ a niŋ ki bɛɛ mwunu. Ábɛɛ ǹ’wɔri-i nwɔ̀tiŋ tɛ kaa, mari ki bɛɛ daŋ yɛ. Ábɛɛ ǹ’wɔri-i wú tɛ, míŋ jumwunu kɔni ki fa wú fu-i. Míŋ fani i niŋ ki bɛɛ rafɛ wú gbɛ, ŋí i ń’mwunu. Niŋ ki *ra*, a ábɛɛ ji ǹ’tɔ-a tu koŋ wɔ shɔɔrinŋ mamaan ki fa n’wɔ jɛ mamaan ki bataa ta-a po-ri n’daŋ ni tɛ wa?
A ábɛɛ áwɔ baara ji sɔŋ jɛ bi konaŋ daŋ ni sun, ǹ’bataa *ra* ta po míŋ nu sɛbɛ. » Weŋ niŋ bi-i mani wɔ̀ *ru*, wú ɲiŋ ki i ta a ŋuniŋ sunsan tu ɲaankwunŋ ki *ra*.
Niŋ na, tu yi shɔɔrinŋ ma-ni sabu Kirinŋ i so-a bi bataa *ra*.

nɔɔ nbaa ju ki wulu yɛ. Nmari tu : « Hɔn, a n'ji-a so ǹ'mwunu-i, ŋi i ǹ'mwunu-na kɛ! » Weŋ ki i nɔɔ nbaa ju ki shi, wú i ǹ'mwunu. Wú tu : « Ŋí a so ǹ'bɛɛ bo-i ń'wɔ bɔlinŋ ki ru wa? » Nmari tu : « Hɔn, ǹ'bɛɛ bo ǹ'nu kɛ! » Weŋ i awɔ bɔlinŋ faa, wú tu : « Yi a ji faa! » Wú tirimaan ki, mari ki nwɔ̀ bi-i wú cini, tu : « Miŋ a mìŋ nɔɔ ju ka mwunu, koŋ ǹ'bi kì, jufaamaŋ nari bo-i kɔɔn, miŋ i ta-a yiri ka sunŋ kwulu ka ra, n'tu ŋi a n'mwunu, ŋi a cin, ŋi i niŋ ju jii ki kila. Ngban-ni n'jɛŋ nmaŋ. »

Weŋ i tiri faratata, fɔ jaŋ gbɛ bɛɛ fanimwuŋ, wú fa weŋ bɛɛ i fu niŋ mani, niŋ fani dari furu wuru jumwunu ki ra sɛbɛ. Wú fa niŋ i arìmaŋ co, coolinŋ ki kɔɔtɛ, niŋ tu wú tɛ : « Míŋ a ju kila n'gbɛ wa? » Wú tu : « Aa! Ju wɔ̀ kɔniŋ i míŋ gbɛ kaŋ, niŋ i kaa dɛ! » Niŋ weŋ i niŋ ju ki mwu. Wú i a mwunu. Wú a mwunu kɔ-i mani wɔ̀ ru, wú tu : « Nkɛnŋ ka ju ka wɔri miŋ tɛ sa? » Ka ki tu : « Míŋ fwuude-i bwɔ bɛɛ ra keŋ, míŋ ju rafɛ-i mari bɛɛ gbɛ, nmari i a kaan ju wɔri míŋ tɛ, tu ju

ta bali ceeli, ŋì i ǹ'nafɛni. Ŋì i ǹ'bu weŋ ki ciiru. Niŋ ma-i mani wɔ̀ ru, ju ki bataa i pwulu jɛri kwulu sun. Ŋì i kwulu fa awɔ fɔrɔnkɔ ki wulu tiri. Kwulu i beeni. Ju ki i na su ki faa a ɲaan ki tɛ nmaŋ.

3 Deŋ fa biŋ ni

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ.

Deŋ fa biŋ ni ǹ'bi wuru tu arìmaŋ boturu jɔnŋ tan. Tu ǹ'bɛɛ de sɔɔ duŋ ki ru, tu duŋ ki i tɔnŋ nala nintiŋ sun. A duŋ ki sɔɔ tuu ki sun, a duŋ nutɔnŋ ki ja ji wee wee bi, tu arì i nintiŋ po. Deŋ tu ŋì a tɔnpa afin sun. Biŋ ni i jɔrɔkɔ, yìrì i deŋ de duŋ ki ru. Yìrì i duŋ ki sɔɔ tuu ki sun, yìrì i peekuŋ sɔɔ duŋ ki tɔnŋ na.

Waarinŋ bɛɛ so-i, deŋ i wee wee bi, biŋ ni i wú po. Wú tu biŋ ki bɛɛ de duŋ ki ru, tu ǹ'pyɛ kiri i tiri. Biŋ ki bɛɛ de-i duŋ ki ru waarinŋ wɔ̀ ru, ǹ'pyɛ kiri i tiri. Deŋ i peekuŋ ki sɔɔ biŋ ki tɔnŋ na, wú i ta faa ceeli, wú i na niŋ sɔɔ peekuŋ ki sun. Niŋ ɲaan ki tɛ, wú i faademaŋ kiri rala.

Waarinŋ bɛɛ so-i, biŋ tu wee wee. Biŋ wee wee bi-i, deŋ tu wúfinŋ wulubi-i sun kì. Wú tu afinŋ a wúfinŋ taa. Wú i ta ǹ'bɛɛ bo suu ki sun sɛbɛ. Niŋ ŋaan ki tɛ, biŋ i beeni.

7 Juubi

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ.

Mari bɛɛ, nmari juu wuru-i, fɔ ŋì i ta so a daŋ ki ra. Koŋ ka di-ri nmari tɛ kì. Nmari fa awɔ shuru ki koŋ fuuli wuru arɔɔ bwɔ ra. Á ǹ'tɔ tu fɔlɔfɔlɔ, mani kiri nari wuru arìmaŋ na. Kɔ́ɔ́ bwɔ ki fani i ji wuru saatɔnŋ na. Danshuru cɛɛnni tenŋ wuru nmari gbɛ. Niŋ fani i ji ta-ri a maannimaŋ nu.
Jibi bɛɛ, weŋ bɛɛ saa fwuudera i na po bo bwɔ ka ra, mari ka sun. Niŋ i fa, nmari wɔ shuru ki nmaŋ kì. Weŋ ki i coolintan, nmari i ǹ'nama.
Wú tu nmari ju wɔri a tɛ, a ra a mwunu. Niŋ i fa, nmari wuru nɔɔ nbaa-ra.
Niŋ nɔɔ ju ki sɔɔ-ɔ ji nmari kɛlina, nmari tu weŋ ki tɛ : « Ju míŋ gbɛ kaŋ kì dɛ!» Weŋ ki tu : « Ju mwɔɔnna wulu i kì ji, mwunu wɔ batenŋ yɛ. » Nmari tu wú tɛ : « Hali niŋ yɛri míŋ gbɛ kaŋ kì. » Niŋ i fa, weŋ ki dari ki fɔn furu-i jumwunu ki ra kɔ. Wú ɲaan ja ǹ'na kì, wú tu : « Nwɔ̀ sɔɔ-ɔ miŋ kɛlina kaa, koŋ niŋ mwunu-na kì wa? » Niŋ i fa,

konaŋ ki kanfɛ, ntiŋ i a maanni ta faratata, ntiŋ ta-i so mari ka wɔ shuru ki sun, ntiŋ tu kilitiŋ ki tɛ : « Míŋ koŋ sɔŋ jɛ ki bɛɛ ja-i kwumaŋ dɛ! » Kilitiŋ ki tu : « Hɔn, Míŋ kɔniŋ koŋ tɔ san-a koŋ nu kì dɛ! A nwɔ̀ ji miŋ gbɛ, niŋ ma kɛ! » Jɛ ki i awɔ sɛnŋ ki cɛɛn po, ntiŋ i tu weŋ ki sun faanna tu : haababa, haababa, haababa! Weŋ i yaalinpo, wú i ǹ'po, ntiŋ a maanni sɛbɛ, ntiŋ i na tu wú ŋununu sɛbɛ, ntiŋ tu : « Kilitiŋ, míŋ koŋ tɔri ja mìŋ koŋ tenŋ ka fan kì dɛ! » Kilitiŋ ki tu : « Hɔn, a nwɔ̀ ji miŋ gbɛ, niŋ ma kɛ! » Ntiŋ i tu weŋ ki sun sɛbɛ : haababa, haababa, haababa! Weŋ a pwulu awɔ yaalinŋ sun sɛbɛ, wú i ǹ'nukaan. Niŋ ma-i, jɛ ki i saa rafɛ, konaŋ ki i pyɛ. Weŋ na-i so awɔ mani nu, wúwɔ mari ki i bili po tu : « Hɔn, míŋ i ji-a ǹ'bi-a miŋ tɛ, ǹ'tu a ǹ'bɛɛ san ǹ'yɛri ra, miŋ ǹ'tɔ-a tu míŋ bi-a kì, miŋ ǹ'ja jiŋ kì wa? Ka konaŋ jiitɛɛ ka ru, kí i ta miŋ tenŋ bwɔ ka ɲaan ka tɛ! »

Kabi niŋ ma-i, weŋ i awɔ kwuu kiri bataa kilɛn kee, wú i mari ki paka shɔ sa.

Deŋ i biŋ taa. Wú tu-i niŋ na faratata, wú i biŋ kiri sunnɛɛn taa-ri. Doŋ i ji wuru wúfinŋ ja-a nmaŋ.

Jibi bɛɛ, deŋ mabi ki na-i doŋ tɔnfɔɔ, niŋ i a teli ta wú tɛ. Wú niŋ ja-i, wú tu niŋ na arìmaŋ boturu jɔntan. Niŋ i a tu. Deŋ tu ŋì a tɔnpa afinŋ sun. Niŋ ɲaan ki tɛ, wú i deŋ de duŋ ki ru, doŋ i tuu ki rakili duŋ ki fɛ. Waarinŋ bɛɛ na-i so, wú tu wee wee. Doŋ tu wúfinŋ wulubi-i sun kì. Tu wúfinŋ biŋ kiri taa afinŋ ɲaanna mìŋ ɲaan wɔ̀ tɛ, afinŋ a wúfinŋ taa mìŋ ɲaan ki tɛ. Niŋ ma-i, doŋ i deŋ taa. Deŋ wɔ biŋ taa fani i kɔ niŋ mani nu.

4 Kwulu fa sufaniŋ

Ka yɔ kwulu fa sufaniŋ i.

Sufaniŋ wuru tu-a ŋì i ta-ri awɔ nufinŋ nu-ni sibi ki ru jibi woo jibi. Jaa, kwulu yɔ sufaniŋ ja-a nmaŋ. Kwulu wuru ǹ'tɛ a i sufaniŋ taa, nka ǹ'wuru kɛni-na sufaniŋ jɛŋ. Niŋ shikaŋ, ŋì i a kpaan sufaniŋ tɛ, ŋì i na sufaniŋ nanɔri. Ǹ'tu ǹ'tɛ, tu : « Miŋ siri i tu-a ŋi i na n'maanni-ni n'ciin sa nɔɔn kɛ! ». Ǹ'tu : «Hɔn, finŋ tɔri teennaanŋ miŋ fan kaŋ kì, kaashi miŋ na kì. A kpalinŋ bo miŋ sun, tu a ra miŋ taa, miŋ a ǹ'kari dɔɔkunŋ? Mɔɔn kari ki tan-a n'maannatɛ ra? » Niŋ bi-i sufaniŋ tɛ, sufaniŋ bilimaan i ji wuru-i. Ŋì wulubi kì, ŋì i a ŋununafifa. Ŋì niŋ ma-i, kwulu ɲakilila tu sufaniŋ na ji awɔ kari ki tan-a a ŋuniŋ na. Kwulu i a pwulu.

Bilana ki na-i so, mani ki i cianŋ tan.

Kwulu i a da na, ǹ'ta-i so sufaniŋ sun, ŋì sufaniŋ ja-i a shɛɛli-la, ŋì i a da tiri sufaniŋ kɔɔtɛ, ǹ'tu a ra na ǹ'pa a kɔɔtɛ kanŋ ki sun. Ǹ'myɛ sufaniŋ tɛ mani wɔ̀ ru, sufaniŋ i see, ŋì i a kanŋ fuuli ki sɔɔ,

Niŋ tu : « Ń'danmari, nfɛnŋ ma-a miŋ wu ? Miŋ i kɔli-li kɔɔn. » Nmari i ǹ'ɲaanbi niŋ tɛ. Niŋ mari cɛɛnni ki tu afinŋ a ɲaan ceeli ǹ'na.

Jibi bɛɛ, mari cɛɛnni ki i shuru juulinŋ ni bo a sun, nmari i na jɛri kilitiŋ ki gbɛ jɛbira. Nmari tu kilitiŋ ki tɛ : « Míŋ yɔ sunŋ tenŋ jɛ ɛ. Míŋ san-a koŋ wɔ kili la kì. Míŋ yɔ ń'maanni de-a, ŋí i koŋ sɔŋ jɛ ri racin-ni. A koŋ sɔŋ jɛ ri ji n'gbɛ ǹ'kaŋ, ŋí a nini nacin, ŋí i tiri ń'jɛŋ. » Kilitiŋ ki tu : « Míŋ kɔniŋ yɔ kilitiŋ i, nka míŋ ń'wɔ kilidaŋ ni sɔŋ tɔ-a kì dɛ! A miŋ kɔniŋ ji koŋ sɔŋ jɛ kiri tɔ-a, míŋ a kilidaŋ ki bataa dɔri na, ŋi i na koŋ sɔŋ jɛ ki ceeli kí ru. » Jɛ ki tu niŋ a so ma-i. Niŋ i fa faantiŋ kiri wɔ koŋ bwɔ suulinŋ ki bɛɛ yɔ jɛ ki wɔ jɛrɛbi ki fɛ nmaŋ. Kilitiŋ ki i dɔri bo awɔ kilidaŋ ki bataa tɛ. Pyaanniŋ, konaŋ ki bataa i na arìmaŋ kila kilitiŋ tɔntɔɔ ki tɔnŋ na. Kilitiŋ ki i jɔrɔkɔ tu: « Á á tɔɔnye ! Jɛ kɔniŋ na-i míŋ tɛ kaŋ, tu afinŋ koŋ sɔŋ jɛ ceeli-la, míŋ dumiŋ koŋ sɔŋ jɛ tɔ-a kì. Ntiŋ yɛri ki a a maanni yi ru. A nwɔ̀tiŋ ji koŋ sɔŋ jɛ daa, ntiŋ a nintiŋ nacin. » Jɛ ki i jɔrɔkɔ de

6 Kwuu jɔnpɔnitiŋ

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ.

Weŋ bɛɛ, kwuu jɔnpɔni wuru wú gbɛ. Jiri bɛɛ fɛ, bɛɛ i na bo kí sun. A mari ki ku ki si, nwɔ̀ yɔ san po-a weŋ ki tɛ, jaa niŋ i wú pyii-ra kì. Niŋ shikaŋ, wú i na ǹ'bi mari ki tɛ, tu : « Ku ki ja ji maan, sani ŋi i ǹ'san, ǹ'bi ń'tɛ. » Ku ki na-i maan, mari ki tu wú tɛ, tu ku ki maan. Wú tu : « Ń'wɔ lu ki san sun. » Mari ki i niŋ san. « Ɲumankɛ wɔ ku lu ki san. » Mari i niŋ san. « Sɔnbɛ anbɛɛla wɔ lu ki san. » Mari i niŋ san. « Kɔnɔtɛkuma wɔ lu ki san. » Niŋ i san. « Sinilɔ wɔ lu ki san. » Niŋ i san. « Mɔgɔmamɔgɔlɔ wɔ lu ki san.» Niŋ i san. « Bolitaaɲan wɔ lu ki san. » Nmari i niŋ san. Ka ku kari bataa so-i san kɔ sun, ku ki i kɔ san duŋ ki ru. Mari ki i kankaniŋ ki kaan, nmari i niŋ taa. Niŋ ɲaan ki tɛ, a weŋ ki ja awɔ lu ki nu, a niŋ i wú pyii kì, wú i ǹ'bɛɛ nu-a kwuu kiri wɔ lu ki ra, wú i a tɔnŋ nafaa. Kí i tu ninkunŋ furututu, jibi bɛɛ, mari cɛɛnni bɛɛ i na mari ki dɔri de a tɛ.

ŋì i kwulu bwɔ, fɔ kwulu i ta fɛɛn a doŋ na. Ǹ'fɛɛn mani wɔ̀ ru, ŋì i fɛɛn tu nmaŋ. Ǹ'ɲaninsun na-i tu waarinŋ wɔ̀ ru, ŋì i tiri kulu. Ǹ'ta-i cin, ŋì i a maanni yiri nmaŋ, ŋì i na so sufaniŋ sun, ǹ'tu sufaniŋ tɛ : « Nfɛnŋ finŋ fi shinwulu wuru kaa kɔɔn, nfɛnŋ wuru miŋ pa-a? » Sufaniŋ tu afinŋ ǹ'fintiŋ kila faan na kì. Kwulu tu : « Eh, miŋ yɛri ki ǹ'kila faan na kì wa? Míŋ tu-i ń'wɔ mani ki ru, fɔ tuu i ta ŋani míŋ ɲaanfɛ, miŋ i ǹ'bi, tu miŋ ǹ'kila faan na kì wa, miŋ wuru-ra ǹ'kilɛn wa? »

Kabi niŋ ma-i, kwulu i kɛni sufaniŋ jɛŋ.

5 Kwulu fa ɲaannaanŋ ni

Ka yɔ tɛlaaŋ bɛɛ ɛ.

Kwulu wuru ta-a awɔ yii san-ni jibi woo jibi.
Jibi bɛɛ, kwulu i na ta awɔ yii ki sanmaŋ ki ru, ŋì i ta ɲaannaanŋ ɲɔɔn ni ja. Kwulu yii ki san kɔ-i mani wɔ̀ ru, kwulu i ɲaannaanŋ ɲɔɔn kiri rakɔli. Ŋì i yìrì bo awɔ yii ki fɛ shɛɛrinŋ ki ru. Ŋì i maŋ kilɛn daŋ taanŋ ja, ŋì i nini yali, ŋì i yìrì bo yii ki ŋununsun. Kwulu i kulunsaa pa.
Ɲaannaanŋ kiri na-i, yìrì i na bɔli arì ɲɔɔn kiri cini, ɲaannaanŋ kiri i saa ki shi kwulu cɛfan. Yìrì na-i kwulu kila mani wɔ̀ ru, yìrì i ta sɔɔ kwulu jɛŋ jirinŋ bɛɛ ru. Yìrì tu kwulu tɛ, tu : « Miŋ yiri-ra da ? » Kwulu tu afinŋ i yiri-ra maŋ yalimaŋ nu.
Yìrì tu kwulu maŋ ki bɛɛ wɔri arì tɛ, arì ǹ'nɛɛ.
Kwulu i maŋ tenŋ po, ŋì i ǹ'kee bo ɲaannaanŋ kiri tɛ. Ɲaannaanŋ kiri i niŋ maŋ ki gwu, yìrì i niŋ nu kɔ. Yìrì i mini sɛbɛ, yìrì i ta sɔɔ kwulu jɛŋ, tu kwulu yiri-ra da?
Ǹ'tu afinŋ yiri-ra maŋ yalimaŋ nu. Yìri tu kwulu

maŋ tenŋ wɔri arì tɛ, arì ra ǹ'nɛɛ. Kwulu tu yìrìbɛɛ ra afɔɔn maŋ ki kɔ wa? Ŋì i tenŋ wɔri yìrì tɛ, yìrì i niŋ nu. Yìrì i ǹ'ma ninkunŋ faratata, maŋ ki i ta kɔ san kwulu gbɛ. Maŋ ki kɔ-i mani wɔ̀ ru, yìrì i mini sɛbɛ, yìrì i na sɔɔ kwulu jɛŋ, tu kwulu yiri-ra da? Kwulu tu a yiri-ra maŋ yalimaŋ nu.
Yìrì tu ŋì maŋ tenŋ wɔri arì tɛ, arì ra ǹ'nɛɛ. Maŋ ja kwulu gbɛ kì, ɲaannaanŋ kiri i jɛri bo kwulu sun, yìrì i kwulu fi, fɔ yìrì i kwulu kilɛn, yìrì i arì ɲɔɔn kiri shi tiri.